

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hierakosophion

Demetrius <Pepagomenus>

Lvtetiae, 1612

De Re Accipitraria Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12846

DE RE ACCIPITRARIA
LIBER III.

*A*M quibus aduersus pesteis, & semina
dira,
Morborum, accipitrumque lues, atque vl-
cera hiulca

Præsidiis vti consultus debeat auceps:

*Quaque etiam plagas, letaliaque obliget arte
Vulnera, & obducto doceat coalescere callo,
Exsequar. hæc longi nobis meta vltima cursus
Scilicet, & tanto finem impositura labori.*

*Casta faue Dictynna, tuas in carmina vireis
Exposco; extremum quod te nunc adloquor, hoc est.
Tu quoque, seu Cynthonue tenes, Pataramue, Rho-
donue,*

*Phæbe ades, & propior veniens tua numina firmes.
Inuentum medicina tuum est, naturaque per te
Incolumis, multosque hominum stat vita per annos.
Ipse Coronides sanguis tuus, ille medendi
Herbarumque potens, fati rescindere leges
Ausus in Hippolyto quondam, facti illius ergo
Ab Ioue cum Stygias esset detrusus ad vndas,*

Arte tua rursus vitamque animamque recepit:
 Ille sed Egeria lucis adoleuit opacis,
 Virbius hac propter mutato & nomine dictus
 Effugit Iouis iram, & ineuitabile fulmen.
 Salue opifer, magnum Latiis decus addite diuis:
 Cum rebus populi adflictis in vota vocatus
 Liquisti antiquas ædeis, Epidauria templa,
 Squamosisque anguis specie per cærulea vectus
 Fixisti æternam Tiberino in gurgite sedem.
 Non tibi tunc lingua vibrantes ore micabant,
 Horrida non picto surgebant spicula tergo;
 Virginibus sed colla dabas plaudenda Latinis
 Mitis, & adducta verreas flumina cauda:
 Salue iterum humani generis tutela, salusque.

Nec vero si te totus iam suspicit orbis,
 Si tibi vicina gentes iam brachia pandunt;
 Despexisse humileis ideo mea numina Musas
 Debueris, tenuiue inflatas murmure auenas.
 Tu mihi suscepti iam pridem carminis auctor:
 Te sine, nulla tuo sine nomine pagina crescit:
 Adsis, FRANCISCE, & conatibus annue
 summis.

Principio tam sunt morborum signa, vagique
 Circuitus, aliique alio pro tempore motus
 Seruandi, queis res hæc accipitraria cordi,
 Quam quibus humane commissa est cura salutis.
 Ingluuiem hæc propter saturati gutturis ore
 Reiectam vulgo inspiciunt, arti que magistros
 Non pudet accipitris studio explorare recentem

*Proluuiem, & radio facies digitoque probare.
Hac Asclepiadis magno stat gloria alumnis.*

*Ordiam a capite; illud fons vitæque viaque
Per tubulos vagus innumeros qua spiritus exit.
Ergo ubi vi morbi cervix labefacta grauescit,
Sternutatio crebra subit (nam hæc signa sequentur,
Serus ubi accenso succedet vesper Olympo)
Et coniuventes liuentia lumina sensim
Præstringunt ciliorum orbes; tum corpore toto
Fricus, & in terram defixus visus hebescit.
His contra auxiliis auertes triste periculum.
Lardum in frustra seca, sectumque liquentibus vndis
Merge iterum atque iterum, bouis & confunde medullâ;
Admixtoque croco pilulas hinc confice, moxque,
Pectore ubi atque ima virus deiecerit aluo,
Ante focum statue, aut radiantia lumina contra:
Nec prius hinc avidum prædonem ac multa minantem,
Quam binis post, pasce horis; triduoque laborem
Hunc repete: inde piper contunde & dilue aceto;
Hocque tibi sit cura agro tergere palatum
Accipitri, & dulci nareis perfundere odore.*

*Sæpe etiam fauces præceps cadit humor in agras,
Aut oculis vnguem obducit; sæpe inde palatum
Intumuit, limenque insedit bathracos oris,
Et caua sub lingua radice cubilia fodit,
Aut dira carcinus edax serpigine creuit;
Perniciem aduersus tantam præsentius vllum
Haud isto commenta hominum est prudentia sollers
Præsidium: tu ferrum aude distringere candens;*

Obtusoque feri prædonis acumine cristam.
 Illa mali sedes. alio mox transfode acuto
 Obstructas nareis ferro, triduoque quieti
 Concesso, spatium post illud diuide rursus,
 Lumina quod rostrumque inter iacet, haud mora, morbus
 Soluetur, licet & diuturnior hæserit olim,
 Per ferrum admoti pelletur viribus ignis.

Ergo si papulæ fauces, animæque meatum
 Occludant, ne quid possit glutire ciborum,
 Auxilio mature opus est; tu collue oliuo
 Tonsillas cornu infundens, & gutture aperto
 Summa recrescentis fastigia comprime carnis,
 Et radice reuelle, cruor dum manet, ab ima.

Si quando ast oculum serpens pigro vngula morsu
 Obsideat, tunc ferro vnguem tunicamque recide
 Excernens circum, roseumque infunde liquorem.
 At caliganteis hebetat cum tania visus,
 Cæruleaque obiecta præstringit lumina nube,
 Gangaum piper, atque aloen, & graminis herbam
 Contunde, & sudo resoluta hæc omnia calo
 Iunge simul, tenuique adfectam hoc puluere partem
 Consperge. huius item non est despectior vsus:
 Vre Cytheriacam Vulcani munere concham,
 Qua solitus Triton, dum personat æquora late,
 Cæruleum in gremium palanteis cogere diuos.
 Insuper & pigrae testudinis incoque testam,
 Et cinerem ex istis pupilla insperge retusa,
 Iure chelidonij infuso vel puluere trunci.
 Tum si in palpebras cerebro fluat vnda soluto,

Collue amygdalino lacrimantia lumina oliuo,
 Harenteisque hircuos dolci perfunde liquore.

Rursus in auriculas teretes si noxius humor
 Decumbat, ferrum crepitanti accende camino,
 Fragrantemque rosam candentis acumine virga
 Infer in auriculas, obturatosque meatus
 Ferro aperi, putris coëat ne tempore liuor.

Carcinum at contra bouis admiscere medullam
 Proderit, atque suis dissectum in frustula sebum;
 His liquor accedat confusus partibus aequis
 Mellis arundinei: dolci tum collue oliuo
 Vlcus, & inflicto sub lingua vulnere, virus
 Expurga quantum satis est, atque elue tabum
 Gossipio impresso tergens, plagamque recentem
 Lure capillaris terque & quater illine planta.

Sape etiam incauto, nimiam stagnantibus vndis
 Aut pigro dum fonte sitim leuat, improba apertum
 Repsit in os furtim penetrans & adhaesit hirudo.
 Hinc praeter solitum nares, mora nulla, tumescunt,
 Creuit vbi poto ventrem distenta cruore
 Bellua iners, morsuque larynx peruellitur acri.
 Ingluuiem at frustra diducto nititur ore
 Reiectare ales, signa haec nam certa sequentur,
 Gutturaque obstipus conatu pandit inani.
 Praesidiis contra licet his auertere morbum.
 Cimicis exusta graueolentem in guttura fumum
 Demitte, aut citri stillatum infunde liquorem
 In fauces, tetro nares aut vnge sinapi:
 Nulla mora, exanimis pronolabetur hirudo

Pectore, & accipitris soluentur membra dolore.

*Tum si forte sacer caeca vertigine morbus
Tentet agens caput, & dira caligine vertat,
Proderit occipitis foueas aperire latenteis,
Et summum ferro candenti stringere culmen:
Glutiat hinc avidus pingui manantia rore
Balsama; mentastri queis succum, & Pontica mixtim
Castorea adiunges; sunt & qui rasile ferrum,
Saccharon, & Pharia tundunt nigra semina lentis.
Illa malum valet aduersus tutela caducum.*

*Accidit & persape, cauo sub fornice rostri
Fistula vti abscessu/que superfluitante cerebro,
Materia fiat; curam nunc accipe morbi.
Tu capitis primum postica pilare memento,
Sanguine dein porci line butiroque recenti
Nudatas partes: hinc venam diuide ferro,
Quae geminos transfuersa oculos per tempora cingit:
Mox tenuis missio stringatur vena cruore,
Rursus & vngatur vulnus, rugosa cicatrix
Dum penitus coeat, butiro & sanguine porci.*

*Hinc alij atque alij succedunt ordine morbi,
Quorum nunc ortus, causas ac signa docebo.*

*Si iecur immodico feruens incandeat aestu
Sive intemperie ingenita, vitioque ciborum,
Letalem signa hac morbum manifesta sequuntur.
Guttur inardescit, liuent subter sola planta,
Palloremque cutis trahit haerens corpore toto.
Ante veni casum, & purgantibus vtere succis,
Radicemque rhei madefactam flumine viuo*

Iunge cibis; pastus iecori medicabitur agro.

*Sic etiam, pulmo si decumbente catharro
Obrutus, & nimio sub pondere pressus anhelet,
Accipiter pascendus erit; carnemque caprinam
Proderit in minimas dissectam adponere partes,
Coryciumque crocum miscere, & saccharon vna,
Inde minutatim setas concidere porci,
Et concreta nigro miscere coagula tabo
Cura sit, Assyrioque dapeis distinguere costo:
Fossilis his ramenta salis confunde, & oliuum,
Et nuper positi dissolue albumine lento
Cuncta oui, madidumque liquore hoc imbue pastum.*

*Fit quoque difficilis graueolentis anhelitus oris,
Asthmate si subito correptus langueat ales.
Illisit seu tergum ardens ad saxa cadendo,
Dum sequitur prædam, gelidusque sub hepate sanguis
Distortis coijt venis, animæque meatum
Obstruit; aut temere concepit frigora magnum
Post æstum, & rapido toleratos Sole labores.
Signa mali hæc quoque sunt: nequicquam pectore prono
Æstuat, & rostro frustra conatur hianti
Vitaleis sorbere auras, vteroque recusso
Palpitat, & recta diuerberat æra cauda.
Ergo si fauces dolor occupat: abde quieto
Accipitrem tecto, lucem vnde patente fenestra
Hauriat, & clatris Solem admittentibus almum,
Huc illuc discursus ouans per inane volando.
Rasura hinc chalybis contrita, & puluere glebæ
Armenia, Hyblæisque fauis condire memento*

Adpositam

Adpositam carnem. Sin ipsis renibus alte
 Insideat dolor, & desuiat vlcere putri,
 Asparagi Samia radices incoque testa;
 Adde & feniculi fibras, atque inde liquore
 Expresso pastum, vulpini aut puluere sparge
 Pulmonis; Falco sic fiet ab asthma liber.

Viscera si quando infestat concretus & anum,
 Aut astu nimio iecoris, vitioque ciborum
 Calculus & sauo distendit membra dolore,
 Signa dabit morbus. pigra vix egeret aluo
 Proluuiem Falco; calcem quoque & illa colore
 Exustam referet, Sirboniacumque bitumen.
 Inde tumor pedibus; nareis dolor obstruit agras.
 Auxiliis his contra opus est, cineremque recocti
 Pumicis ad trutinam iuuat hircinumque cruorem
 Admiscere cibus: tum myriophylla, leuique
 Puluere saxifragam tenuatam adiungere debes;
 Verbenaque sacra pilulas exinde parare.
 Si vero nec ope hac lentescat calculus haerens,
 Tunc ferro flammisque malum expugnare decebit.

Annosa sed cum sensim ex putredine natus
 Lumbricus lento vexat praecordia morsu;
 Crebrius & iusto plus oscitat, & tremit ales
 Horridus, atque humeros, ictus quasi vulnere, inertes
 Stringit, & adductis tacitus se colligit alis.
 Saepe etiam plumas, morsus qua sentit edaces,
 Vellicat, & toruo collimat lumina vultu.
 Tu quid opus facto aduersus morbum accipe tantum.
 Barbarici tere frustra rhei cum melle liquenti;

K

Adde absinthia tetra, ingrataque centaurea,
 Theriacam miscens vna, pilulasque paratas,
 Si qua fides arti, tantos seruabis in vsus,
 Iam si olim crudas infirmior expuat escas,
 Et reuomat magis atque magis, quae sumpserit ales,
 Seu stomachi vitio, quod odor grauis arguit oris,
 Aut casu: neque difficilis tunc cura medenti.
 Vtile erit stomacho miscere absinthia terra,
 Et nardi spicas, & caryophylla, rosasque
 Sanguineas, acorumque, & amico semine amomum,
 Corralia & guttis Perseia tincta cruentis
 Cum siliquis aloës; his nux accedat odora,
 India quam secunda creat, fungusque marinus,
 Nondum auidi fungus rictu glutitus aselli:
 Et resina vdo Chia de cortice manans
 Lentisci, nec non ex aquo & Pontica radix.
 Ad stomachum faciunt generosi & pocula Bacchi
 Plerunque, & redeunt effeta in pristina vires,
 Accipitri si bina meri cochlearia dentur,
 Et poro longum iaceat resupinus Iaccho:
 Interdum & cochleas dilutas lacte capellae,
 Aut muliebri etiam, & tarde gradientis asellae
 Propinare auido expediet, ranasque palustreis.
 At cum nodosa renes arthritide languent,
 Nec potis est ales caelo se ad tollere aperto:
 Tum pilulis cerebri vitium expurgare decebit,
 Et medios ferro candenti figere lumbos.
 Mox super addatur stertum factura sinapis,
 Nariciaque picis par portio, & omnia dulci

Dilue butiro, factumque his vlcus inunge.
 Proderit & tepida renes perfundere lymphas.
 Centaurea adhibe, rutamque, & Hymettia mella,
 Dictaique herbam dictamni, & amara salubris
 Absinthij folia, atque aloen, tristesque lupinos;
 Hydropiper, mentamque, ingrato & galbana odore,
 Atque hæc cuncta simul Phario dissoluere aceto
 Matura cum felle bouis, reneque perunge.
 Tum balanus fiat decocti ex vnguine mellis,
 Et centaurei, atque aloes, fellisque suilli.

Sæpe etiam fetus per tempora femina, plumas
 Cum primum in caueam positura reconditur, oua
 Concepitque vtero, mortisque pericula adiuit.
 Quippe renascentem simul ac Zephyritides aura
 Egelidis renouant sub vere teporibus annus;
 Extemplo insolitis ardent præcordia flammis,
 Inspiratque nouum calefacta per ossa venenum
 Dirus amor, vimque ex oculis & pabula sumit.
 Inde mares ad spectu arcent, longeque relegant,
 Qua non audiri gemitus, tristesque mariti
 Plangentis voces, non tristia murmura possint.
 Ni faciant, annique fugam vernantis & horam
 Præueniant fatalem, & tempus amoribus aptum.
 Insinuat teneris contagies caeca medullis
 Languida tabifico depascens membra calore.
 Hinc desiderio absentis macrescit vterque,
 Inque dies furor augetur, damnoque salutis
 Femina sæpe maris fetum memor edidit aluo.
 Haud aliter, paribus flammis cum corda duorum

Vrit saeuus amor, gaudet praesentis vterque
 Conspectu, inque oculus se quisque & pectore versat.
 Alter ab alterius sed si complexibus olim
 (Dissidium crudele) procul cogatur abesse,
 Siue domum retrahit morosi cura parentis,
 Aut pudor, & rigidi vox imperiosa tribuni
 Militia sub signa vocat; piger ille seuera
 Iussa facit, caecoque absentis carpitur igni.
 Illa furit, passisque errat laniata capillis
 Dilecto viduata viro; nam spectra recurrunt,
 Praeteritique aui simulacra & dulcia furta:
 Angitur, & lento sensim confecta dolore
 Liquitur, vt niuibus fluit Alpe cana solutis.

Nuper vt absentis tota deperdita mente
 Daphnidis ingemuit caussa Carnutis Hyella.
 Illam vos montes, vos Pyrenæia arces,
 Et silua & saltus, illam generose Garumna,
 Indigetesque dei, Nymphae, Faunisque bicornes
 Vidistis quotiens plangentem pectora palmis,
 Absenti quotiens in Daphnide suspirantem:
 Dicite, namque recens dolor, & meminisse potestis.
 Sape loqui voluit, luctantia saepe repressit
 Verba dolor, saepe & vox arida faucibus haesit:
 Ac via vix tandem iusta laxata querella est.

Tu patriam sine me vises carosque penates,
 Daphni, nec absentem tenera miserebit Hyella:
 Oscula nec, vocesque & murmura blanda, susurrosque
 In mentem veniet meminisse; ah cur mihi, Lesis
 Cum te conspexi primum temeraria ocellis,

Non eadem, quæ me victam fera sub iuga misit,
 Sors tulit & vitam? cur me rapis improbe tecum,
 Absentemque trahis? verum quando aspera fata
 Eripiunt mihi te, nec nos patiuntur amore
 Expleri cupidos, & dulcis pascere flammæ,
 Viue memor nostri: quamuis longinqua locorum
 Nos dirimant spatia, & tardi mora temporis obstet,
 Viue memor, nec te fidei certissima quondam
 Pignora ferre meæ, grati monumenta furoris,
 Paniteat; fors hæc etiam meminisse iuuabit.
 Ergo per Aruernos montes, Elauerque vadosum
 Dum properas, Segusjque Forum, Ligerimq. sonantem,
 Ad Lugdunensem seu qua piger influit aram
 Mistus Arar Rhodano: tutus seu ponte Matisco,
 Munitusve loco Cabilo, seu Diuio castrum
 Te tenet, externa dices aut merce Tricasseis
 Iam præterueto, populosa Lutetia amicos,
 Et torta cum veste sinus tibi Sequana pandit.
 Sis memor vsque mei, nec te, quæcunque laceffet
 Forma recens oculos, noua per spectacula ludat.
 Quæque mihi hinc abiens mandata extrema dedisti
 (Nam memini, inque sinus lacrimarum depluit imber)
 Hæc animo repete, & memori sub pectore conde.
 In patriam inuitus rapior, mea dulcis Hyella:
 Ah tibi ne tantum (dicebas perfide) victrix
 Concidat, atque alio mens incendatur amore:
 Aut iurata noua caleat constantia flamma.
 Quæ tunc dicebas, eadem tibi dicta putato:
 Iamque vale; atque breuem reditum si victa querellis

Indulget fortuna meis, tu protinus a me
 Amplexusque artos, atque oscula mista susurris
 Expecta: sin heic mora me diuturnior arcet,
 Letifera, mora nulla, cito me tabe peresam
 Tristis, & indigna lugebis morte peremptam.

Dixerat illa graui mentem inflammata dolore:
 Nec minus absentem tacito sub pectore Daphnin
 Vrit cura vigil, cacosque resuscitat igneis;
 Alternas contra ille refert saepe ore querellas
 Virginis ad voces, fortasse & tristior ipse.
 Accipitrum tantus furit imis sensibus ardor,
 Garrula vbi tectis nidum suspendit hirundo,
 Et vetitos nimia accendit vicinia amores.
 Inde mares procul ablegant, vt diximus ante,
 Praesidiumque adhibent contra, vrinaque calenti
 Sexennis pueri perfundunt pabula, & inde
 Molliri que ouum dissolui & protinus vsu
 Compertum est. Quin oui etiam (quis crederet?) haustu
 Occultis pereunt natura effectibus oua.
 Sunt & qui lacrimam Leneæ hos vitis in vsus
 Vere nouo prodesse putent, atque inde liquorem
 In pastum instillant, interstitioque dierum
 Paucorum conceptus abit sine tormine fetus.

Iam tineas contra, patitur cum corpore toto
 Profluuium, plumisque suo non tempore Falco
 Exuitur propera; densata quippe meatus
 Pelle obturantur, nudum accipitremque relinquunt.
 Aurea acu primum cruris tibi vena secanda;
 Mox partem implumem line amara cortice oliuæ;

Huic ferri rasuram, & myriophylla, & alumen,
 Purpureamque chelidonium, nitrumque petulcum,
 Centaurea, aloenque, subactam & saluiam aceto,
 Et Capitolini sterco simul anseris adde.

Cunctorumque loco, neque tantum cetera profunt,
 Tu Libani sudata iugis opobalsama misce.

Sape pedes ruit in tumidos & noxius humor,
 Et metus est, lapsu cancer ne temporis auctus
 Serpat, & vna vlcus ferat immedicabile secum.
 Ergo para auxilium, stuppaque inuolue tumorem,
 Et stuppam perfunde oleo, roseoque liquore,
 Cappadocum saluunge, & sulphura vicia, & alumen,
 Acetique acori succos, ebulique rubentis
 Radicem; terra his liquefacta Cimolia aceto
 Accedat, vel quam mittit Vulcania Lemnos:
 Nuper & inuento quam fundit ab vbere tellus,
 Qua Ligeris flauas conuoluit turbidus vndas,
 Siluosoque harena arx Aripentia cliuo
 Despicit Ambrosias sublimi vertice turreis.
 Sin & opem reuens pergat crudefcere morbus,
 Nec desperato deerit medicina dolori.
 Ficta Prometheo mortalia pectora limo
 Quid non audetis? quo non humana proteruo,
 Progressa est animo conandi industria? peior
 Inuenta est medicina malo: nam frangere crura,
 Atque ope inhumana tam dirum sistere fluxum
 Profuit expertis; nec magni hac cura negotij.
 Fascioli apte compostum cinge reductis
 Accipitrem, albumenque oui, glebamque liquore

Dissolue Armeniam; tum crura include cauatis
 Rupta prius ferulis, aut lenta caudice canna:
 Iura etiam hortensis solani infunde: ita prædo
 Puluillo illatus iaceat, dum vulnera callum
 Obducant, rectoque inolefcat crure cicatrix.
 Territi at ingentis permulti mole pericli,
 Atque metu febris, leui substringere filo
 Adductam venam curuo sub poplite malunt:
 Sanguine & hac misso, paruum qua subdita vulnus
 Fecit acus, sebum gallina aut anseris addunt:
 Sicque putant prohiberi humorum in crura ruinam.
 Rursus & in pedibus, pigra per frigora brumæ,
 Formicat pruritus edax: hinc sæpe laborat
 Pumilus accipiter, tanti impatiensque doloris
 Arroditque pedes & rostri cuspide differt.
 Tu prohibe, & folium collo suspende papyri,
 Quod pedibus morsus defendat, & illine amara
 Puluere partem aloes, fellisque liquore suilli:
 Adde bouis stercus figuli fornace recoctum,
 Et cinerem hinc acri tenuatum dilue aceto.

Hac morbis super internis; iam vulnera dicam
 Quo tibi sint curanda modo, luxataque membra.
 Arte Machaonia nunc res peragenda, mederi
 Vulneribus vel qua solitus Podalirius, & qua
 Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus
 Inachias tantum nomen meruere per vrbes.

Accipitris capiti vulnus si forte ruentis
 Aut aquila morsu illatum est, casuue, recentem
 E calido line plagam oleo, saniemque repurga:

Mox

Mox infundatur capiti Cynarëius humor
 Panchææ cum succo aloes, & polline turis:
 His & vetonica tenuatis adde farinam,
 Et latice ardentis dissolue hæc omnia vini.

Si oculo plaga inflicta est: tu protinus oui
 Albumen pistillo agita, lymphæque tepenti
 Dilue; ter ternis decet hoc iterare diebus.

Mox alia occurrunt collyria: mascula tura,
 Saccharon, ingrataque aloen, myrrhamque Sabæam
 Tunde, leuem in cinerem tundendo & singula solue.

Fictitium ex malo granato his adijce vinum:
 Adde chelidoniae succos, marathrique, rosæque,
 Cuncta simul miscens, medicata & dilue lymphæ.

Pectore si quando penetrabilis ictus adhesit,
 Admoto ad plagam quod lumine cernere fas est,
 Gossipioque leui tenuis ludente per auras,
 Matura auxilium, resinamque abietis vnctæ
 Vno albo dissolue, vel Oriciam terebinthon:
 Elueque hinc saniem. si autem & latior ore
 Plaga hiet, & nimias reslando sorbeat auras,
 Consue quod plus est quam sit satis, intus & abde
 Lemniscum, pateat puri exitus vnde mouendo.
 Tum si materia abscessus magis ingruat atra
 Inque dies magis atque magis; tere mascula tura,
 Adde lupinorum glomeratam melle farinam,
 Et siliquas aloes, & humi nascentis amicum
 Anthemidis florem, atque incesti conscia partus
 Ligna per Eoas & adhuc lacrimantia siluas.
 Hæc resoluta albo flammis suppone Lyæo,

L

Incoctus saliente liquor dum bulliat vnda:
 Per colum cuncta & tandem transmissa patentem:
 Effunde in plagam; supraque infraque iacentis
 Corpus agens versa, quo permeet vsque salubris
 Humor, & auxilium penetrans in vulnera portet.
 Iamque expurgato superest vt vulnere carnem
 Persolides; tum myrrham. Arabo de cortice misce.
 Cum siliquis aloes, & tura, & roscida mella,
 Et pinguis terebinthi vna compone liquamen.
 Maior in hoc labor est, cum vulnere in intima adacto,
 Intestina cruenta foras, velut agmine facto,
 Erumpunt, rursusque sua in penetralia cogi
 Aut vento gravida, aut violenti vulneris ictu,
 Atque inflammato nequeunt distenta tumore.
 Illa prior calido sit cura fouere Lyæo:
 Spongiaque addatur medicato imbuta liquore,
 Dum pars detumeat; mox. Euboicam meliloton,
 Anthemidemq. rosaq. absinthia amara, & anethum:
 Tunde vna, & corion, Pelusiacumque cuminum:
 Crudaque non desint succo. lita. mellis anisa.
 Nec satis hæc; cogi si forte in septa recusent
 Viscera concepto se se attollentia flatu.
 Ergo opera pretium est ferro laxare meatum,
 Atque, intestinis angusta in claustra repressis,
 Consuere & tenui plagam coniungere rima.
 Tumque & cinnabarin, & mella Calymnia, & vna
 Calcem adde ardentem, myrrhamque, & tura minuta,
 Masticinumque oleum: carnisque a glutine nomen
 Quæ resina trahit: gummi his miscere Sabæum.

Interdum, atque aloen, terebinthique vnguina prodest:
 Armeniam hinc terram tere cum lacrima Panacea:
 His & oryza, & Niliaci cyami adde farinam.
 Nec, si longinquis procul a lare dura locis fors,
 Dum praedam huc illuc vrages per inane vagantem,
 Te dira adflicto plaga falcone moretur,
 Expectare, & letiferi differre medelam
 Vulneris, ad multam repetas dum mœnia noctem,
 Debuerus: calido fer opem; mora parua nocebit.
 Nusquam imprudentem offendat te casus acerbum
 Funus agens secum: mediam tum ferro aperire
 Commodum erit gallinam, & adhuc spirantis anhelum
 Pectus ad os tumidi componere vulneris, exta
 Donec natiuo possint resoluta calore
 Angustas sedeis, propriosque subire recessus.
 Hoc sat erit, praedonem intra dum tecta reportes,
 Mox vbi cunctarum superabit copia rerum,
 Aptaque non deerit tanto medicina dolori.

In genere hoc, paucis perstringam vt plurima, neruis
 Cum pars laesa scater, pinguis sat erit terebinthi
 Resina linere vlcus, odoratique cyperi:
 Nec non Tarbellae pellucidus abietis humor
 Proderit. at saliens arteria protinus icta
 Motibus aduersis conuellit, & tremor errat
 Perque artus & membra frequens, atque aggere rupto
 Purpureus totis sanguis fluit vndique venis.
 Nil te Caucaseis ad Lunam iuuerit herba
 Lecta iugis, non quam proprio sibi nomine diui
 Moly vocant: victam heic se vltro natura fatetur,

Agnoscitque suis potiores viribus artes.
 Ergo adhibe ferrum candens, venaſque cruorem
 Siſte vrens; tantum gracileis attingere fibras
 Deuita, & tenuis, fallunt qui lumina, neruos.

Sæpe quidem externa quãquam haud appareat vllum
 Pelle malum, tamen introrſum præcordia circum
 Concretus coÿt ſanguis; tum languidus ales
 Naſeat, & prona triſtis ceruice recumbit.
 Hac valet aduerſus tantum medicina periculum.
 Tunde Cyrenaicum graueolenti ſemine laſer;
 Capparit accedat radix, malique liquorem
 Funde ſuper granati, aut viuo ſulfure tinctã
 Tingue cibos lymphã. pilularum & proderit vſus.
 Lentiſci reſinã vnã, & naſturcia miſce,
 Piſtaque puniceo contunde balauſtia ſuco;
 Lemnia tum terra, atque vrens addatur alumen,
 Turaque, mentaſtrumque, ſoporiferumque papauer.

Vngue ſed infracto, ſpicati & acumine roſtri,
 Exeſam vtile erit carnem contingere pinguis
 Gallinæ ſebo, viridiſque cruore lacertæ;
 Proderit & ferro ruptum præcidere cornu
 Vndique, vt inferior roſtro maxilla recedens
 Claudatur ſupero, & ſurſum omni ex parte tegatur.
 Dein corio præruptum vncto veſtire memento
 Circum vnguem excidens; adde Idæã terebinthon,
 Et viola ſuccum, & roſeo ſolue omnia oliuo.

Proxima luxatis cura eſt ſuccurrere membris,
 Mota loco cum crura dolor diuexat & alas.
 Præcipitate moras ſocij, accipitrumque magiſtri:

Ac, prius incenso pars inflammata tumore
 Ardeat, & cacum laevis ferat ossibus ignem,
 Auxilium praebe manu; membrisque repostis,
 Explorante sinum digito, insolitumque tumorem,
 Cingite fasciis audentem multa volucri:
 Luxatum crus imprimis scapulamque ligare
 Expediet, nexisque apte committere vinclis,
 Tura prius sed sparge super, glebaque farinam
 Armenia, nec non opium, lacrimamque cruentam
 Misce vna, & placida reuientem trade quieti.

Praecipua in plumis huius pars artis alendis
 (Quippe tegunt alas) omnique a labe tuendis
 Versatur: tu praecipuam ne despice curam.
 Nam venandum inter scapulam persaepe recisa
 Arboris illisit trunco; post terga relicto
 Saepe etiam domino, catulorum morsibus ictus,
 Dum praecipua praeda incumbit, communis & ardor
 Foedus amicitiae atque odij discrimina nescit,
 Luxatis adfluctus humi fractisque remansit
 Accipiter membris. culpa quoque saepe magistri
 Accidit, ut magnis plangoribus incitus alas
 Ad palum laxis quatiat religatus habenis,
 Parietibusque latus duris offendat inerme.
 Ergo hinc vibrato luxantur corpore pennae,
 Ignavaeque humeris haerent & inutile pondus.
 Tu vero tepida mutilatam perlue partem
 Fontis aqua, & molleis tractando dirige culmos:
 Mox betam in cineres viridanti a stirpe reuulsam
 Mitte, & luxati medium calami indue truncum

Diffisso caule inuoluens, vinculisque coërce.
 Sic modo pigra suos miti resoluta calore
 Penna dabit motus, excussa que tendet in altum.

At non tam facili fractas reparare labore
 Falconis pennas, aliasque nouare licebit.
 Artis opus magnum hoc nostra, tamen hoc quoq. quamuis
 Magna molis erat, facile experientia factu
 Reddidit, atque alias imitando repperit artes.
 Nam si rupta quidem, sed non a stipite penna est
 Omnino diuisa suo, tu protinus unge
 Interiora oleo fracturae labra tepenti,
 Consue mox, leno coniunge & pollice partem
 Serica fila trahens leui stringentia nexu,
 Ne terebratus acus findatur acumine caudex.

At trunco derepta suo si penna volanti
 Deciderit, frustra heic quando natura laborat,
 Artifici insuione opus est; immitte minorem
 Præruptum in truncum caulem, qui parte superna
 Induat insertam iusto molimine pennam.
 Commissura apte hac fastigia bina iugabis;
 Mox & vtrunque latus per facta foramina acutis
 Perdici strepera plumis teneraue columbae
 Transuersis veluti clauis configere debes,
 Summa flagella premens. ita qui modo pigra trahebat
 Mæstus humi gradiens implumia terga, repente
 Pandet adoptinas solito lasciuior alas,
 Miratusque noua librari corpora cauda
 Sublimeis rursus glomerabit in aëre gyros.
 Haud secus inculto nascens mespillus in horto

Vrticasque rubosque inter spinosaque tesqua
 Inferitur, libroque liber concretus amico
 Porrigit inde suas, alienis frondibus inde
 Luxuriat, variosque vno de stipite ramos
 Fundit, & artis opes natura viribus addit.
 Vidi quem fiducia eo deduxerat artis,
 Alarum excisis illaso vt corpore pennis,
 Consueretque nouas rursus, sutasque recisis
 Insereret truncis, & versicoloribus alis
 Implumeis humeros scapulamque amitteret inermem,
 Vndique quæsitis concinnans regmina plumis.
 Ergo humeris Gangeticus hinc, & Phasidos ales
 Effulget, prasinusque merops, & aquatica boscas;
 Hinc radiant Mauræ exuuuis Meleagridos ala.
 Ac veluti Volgæ ad ripas, placidique Tibisci,
 Adstrictumque gelu qua Vistula fertur in aquor,
 Stat bellator ouans; cui quod sub manibus vrbs,
 Ambiguusue manu mactati in finibus hostes,
 Plumarum intextis galeæ tot crista corymbis
 Adsurgit, variis pronò tot vertice pennis
 Nutat apex: volat hic turmas ante arduus omneis,
 Adrollitque iubas, & brachia iactat in altum.
 Conspicuus, gestatque ferox pro fronte tropæum,
 Et meritum factis decus arrogat, haud secus ales,
 Externis conferta opibus cui terga coruscant,
 Exultat, Martemque audax dominumque lacepsit
 Lumina torua rotans circum, bellumque cruentum.
 Spe præsumit atrox, & inania vulnera miscet.
 Te quoque conceptus varios, cunasque docerem

Altius indagans caussas, arcanaque rerum
 Rimatus claras proferrem in luminis auras.
 Verum alio me Musa vocat, potioraque dictis
 Mens gestit memorare; nouo en mea concutit æstro
 Feruor, & exagitant maiores pectora cura.
 In laudes, FRANCISCÆ, tuas mihi carminis ibit
 Quod superest: tu da vireis & vota secunda.
 Cum primum Belgas securâ in pace beatos
 Iustus inexpertos furor arma capessere suasit,
 Attonitus strepitu Scaldis, veterumque malorum
 Haud quaquam ignarus, venturiue inscius æui,
 Illacrimans glaucum fluuio caput extulit alto,
 Atque vrna incumbens hæc ora in verba resoluit.

Heu quantum turbarum instat, quantasque procellas
 Exciri, quantas cedes stragesque videbis
 Terra ferax hominum, centum cui litore curuo
 Stant vrbes circum, cui non certauerit ipsa,
 Saturni licet imperiis se iactet & auro,
 Ausonia, & latis vicina Britannia campis.
 Nec vero se se Ligeris, vel Sequana nobis
 Anteferat, Rhodanusque ferox, præcepssque Garumna,
 Nuper & infelix fatali clade Somona:
 Non Padus, & magnam Venetum delatus in urbem
 Medoacus, tortis non flexibus Ausidus errans.
 Centum habitant populi circum, me ripa ab vtraque
 A Samarobrina centum comitantur euntem
 Flumina in Oceanum, atque vndis socialibus augent.
 Adde vrbes, adde artificum genus omne, & opum vim
 Inmensam, fana adde deorum ædeisque superbas,
 Structaque

Structaque regali tot celsa palatia sumptu.
 Sed nulli sua felici stat prospera semper
 In cursu fortuna manens: nunc tristia letis
 Succedunt; mox in contraria tristibus addit
 Lata Deus, rerumque alternus vertitur ordo.
 Magna tamen spes est, si non me decipit auctor
 Augurij Proteus, nec certe decipit augur;
 Has magnum in terras diis fortunantibus olim
 Heroem demissum iri de stipite Franco,
 Auspiciis cuius se Belgica gloria tollet
 Rursus, & antiquos mores animosque resumet.
 Ac memini quondam, rapido cum forte per aestum
 Sole fatigatus gelida recubaret in umbra,
 Et dulcem caperet montis sub fornice somnum,
 Addita vincla Deo; (nam nostri audire iuuabat
 Fata renarrantem imperij, casusque futuros)
 Exire at vinclis luctatum sepius, & se
 Nequicquam in varias mutantem Protea formas
 Alta per has tandem rupisse silentia voces.

Cogor inexplicitas fatorum pandere sortes:
 Dij, quibus hac cura commissa arcana, fauete,
 Et quantum satis est, finite hac memor omnia seruet
 Dicta animo Scaldis; prohibent nam cetera Parca.
 Litoris hoc quodcunque vides, quod adusque Batavos,
 Atque Caninefates, piscosique ostia Mosa
 Porrigitur late, & spumanteis aequore fluctus
 Summouet, obiectaque instantis mole repellit,
 Et quascunque capit terras; ingentia quondam
 Opida erunt; nunc sunt densa sine nomine filua.

M

Saltibus his quondam custodem imponet amicum
 Rectoremque dabit vastanteis omnia Danos
 Contra, & vicinam populanteis Saxonas oram
 Karolus, Hesperij fasceis qui ad tollere princeps
 Imperij audebit, Longobardumque rebellem,
 Et patrio egressum propellet limite Maurum.
 Ille & Hyperboreas gentes, Cimbrumque ferocem,
 Et Boium, atque Amisi coget trans Saxonas amnem.
 Inde tibi decus, atque aeterna gloria fama
 Francorum auspiciis: nec fas aliunde petitos
 Accipere in regnum dominos: hinc sceptrum regendis
 Gentibus, inde data percusso sœdere leges,
 Quas violasse nefas vlli: nec sera manebit
 Pœna reos: spargent incendia vindice Franci
 Quippe manu, fideique data contemnere pignus
 Ausos, ad pœnam damnoso Marte reposcent.
 Mox tua Borbonius firmabit regna, vagumque
 Imperium sistet: multos dabit ille nepotes
 Sanguine ab illustri, patriumque in nomen ituros,
 Auctaq. dehinc genero transcribet sceptrum Philippo,
 Et titulis cumulata novis; que Karolus olim
 Respuer, & formam captus potiore puella,
 Fratri vltro permittet, & indulgebit amori.
 Obscurum est illo, Burgundio, principe rursus
 Clarefcet nomen, & formidabile terras
 Implebit, patriosque lares cunabulaque ipsa
 Miscabit bellis: veniet tandem ordine longo
 Extincti cum morte odij qui colliget heres
 Reliquias, totumque animis ingentibus orbem

Amplexus, generis Francis auctoribus arma
 Inferet, & iusto pratextet nomine bellum.
 Externum hic generum volet, externosq. Hymenaeos;
 Ac tandem Heluetiis temere congressus acerba
 Morte cadet: tot opum & tantarum herede relicta
 Filiola, quae secum iras odiumque paternum
 Inferet in thalamum, quem fors dabit aspera cumque.
 Nequicquam. licet his caelo domus amula surgat
 Principiis, late Hesperias regina per vrbes;
 Atq. idem in imperium coeant Draususque, Sausque,
 Moraque pellucens, atque auro turbidus Oenus,
 Danubiusque pater, totam qui permeat vnus
 Europam, Euxinumque ruit non vnus in aquor.
 His licet accedant & quae Tagus aurifer arua,
 Batis, Anasq. rigant, Minius quae Cantaber, & quae
 Alluit incerto Sicoris permistus Ibero,
 Pænicas huic intra Alps licet Abdua velox,
 Ticinusque fluat, biferique rosaria Pesti
 Qui rigat, & Calabros Silaris determinat agros;
 Appulus & tristis, tristis famuletur Iapix,
 Discretusque maris longo spatium ultimus orbis;
 Inueniet conuersa viam fortuna, ruetque
 Victorem superincumbens, Francoque cupitam
 Sero ad vindictam tandem post fata vocabit.
 Atque aliquis, nam certa fides, de semine princeps
 Nascetur tanto, qui carceris vltor auii
 Damna patris virtute sua reparabit, & vnus,
 Cunctandone armis ne vrgendo? restituet rem.
 Illum armis opibusque in regna iuuabit euntem

M ii

Arctoi regina maris: veterum immemor illa
 Certa paciscetur iurata fœderamente,
 Fœderibusque nouis thalami spes addet inaneis.
 Hactenus, & celeri Proteus subit æquora saltu.

Maeste animi princeps, quemcumq; breui affore certi
 Promittunt vates: fortuna gratulor, & te
 Demissum in terras lator, qui tempora culpa
 Fecunda emendes, atque aurea secula condas.
 Multa quidem circumuenient te dura, trahentque
 Precipitem; tu contra inimica cautus ad omnes
 Fortuna casus, vinces aduersa ferendo.

Dixit, dein fluuio Scaldis se condidit alto.
 Nec vanus Scaldis: nouus ecce renascitur ordo
 Annorum, noua iam redeunt Saturnia regna,
 Et reuoluta suas repetunt primordia sedes.
 Posceris en fatis vltro, votisque piorum,
 Inque tua cuncti iaciunt virtute salutem,
 Per te parta salus Cameraci ciuibus, arce
 Seruata, & longe summoto a mœnibus hoste.
 Nec minus interea pacis te cura remordet:
 Martis opus pax alma, tibi pax queritur armis,
 Et sortis fatigue tui est; quod iuris asylum,
 Et sacer antistes CUIACIVS, ille deorum
 Accumbens mensis, & nectaris ebrius haustu,
 Callidus ambigua nodos dissoluere legis:
 Nunc & in vrbe tua, iuuenum plaudente corona,
 Astræ teneras præceptis imbuit aureis,
 Et Themidis magnæ cunctis arcana recludit.

SCALIGERVM taceam? cui me modo dicat amicum

Posteritas, quid iam ad decus immortale requiram?
 Vnus is est nostri Phæbus qui temporis audit
 Musarum assensu, qui nunc potiora relicta
 Verona in cunctos iusto moderamine princeps
 Imperia exercet, qui, post regnata tot olim
 Opida anis atavisque cis Alpeis transque niuosas,
 Nunc deus & Phæbo maior dat iura per orbem,
 Musarumque parens, non iam germanus, habetur.
 Ille tuas laudes (quis Phæbo dignior alter?)
 Cecropia fretus cithara fidibusque Latinis
 Dicet, & excussum procul a cervicibus hostem:
 Ille Erisichthonia cinget tua tempore quercu,
 Servatosque addet ciueis, & ciuica iura,
 Torque exanclatos pro libertate labores.
 Audiet hoc Tiber, & rerum pulcerrima Roma:
 Audiet umbrosa Liris qui lustra Marice
 Amne secat placido Vestinis auctior undis:
 Hoc Vulturinus & ipse, Acheloiæ hoc quoq. virgo
 Audiet, Andinos memor & reuocabit amores.
 Hoc Sybaris, Crathisque, Phalanteusque Galeus,
 Et nondum Alpheos Arethusa oblita furores:
 Hoc Acragas; cæcisque fremens immane cauernis
 Maiores solito vomet Aetna Typhoëus igneis,
 Et dabit hinc signum, & te regna ad auita vocabit:
 Ipse quoque Eridanus taurina fronte superbus
 Ad sonitum exhibit, fundoque ciebitur imo
 Larius, & fluctu adsurges Benace marino,
 Scaligeræque iterum summittes cornua genti.
 Iamque tibi montes Eporedia pandet apertos,

M. iij

Accessusque dabit facileis; tibi claustra patebunt
Ratica, & Insubres nostro sine sanguine campi.

Inde triumphatis pubes cum Belgica Iberis
Reddet vota Ioui, & Mattiaco Neptuno:
Centum lanigeras maetabit rite bidentis,
Tot niuea tauros, niuea ceruice iuuenas.
Ipse sacri princeps puraque in veste sacerdos
Virtutis stabit manibus, lituoque verendus,
Verbaque dictabit, linguisque fauere iubebit,
Prospera que inspectis canet omina LIPSIVS extis.
Ille tibi ludos, sollemneisque ordine pompas
Instituet, veteresque pius renouabit honores.
Hic gladiatorum tercentum examine longo
Pugnabunt paria: ille pedes decernet, equoque
Vectus: at hinc paribus concurrent Belgica telis
Esseda: tum Mirmillo ferox praecunte lanista,
Mortis & impavidus miscabit praelia Gallus:
Emeriteque rudis victor vel premia poscet,
Aut iugulo gladium accipiet, sparsoque cruore
Elatus media Libitinam intrabit arena.
Mox dabit & scenam, facinusque immane Thyesta
Aeschyleo horrendum bacchatus carmen hiatu,
Tereaque, & furis actum producet Orestem.
Inde humileis pedibus soccos aptabit, heroque
Pseudolus illudens meretricem inducet in aedeis,
Monstratosque senem in cassidei detruhet auarum.
Iurgia multa Chremes, totis Nicostrata relictis
Miscabit: tandem letus summum exitus actum
Finiet, & festis resonabunt plausibus aedes,

Coniugijque Venus furtiua merebit honorem.
 Ipse modos faciet. Masylarumque ferarum
 Venatus dabit; aut medio certamina circo
 Committer, flexuque rota vitare docebit
 Pulveream aurigas metam: ruit impete magno
 Desultor, curritque, & equos alternat eundo.
 Naumachiam quoque & ille dabit, rostrisque carinas
 Aduersis paruum ingenteis propellet in aquor.
 Saturnalitiis firmata hac pace diebus
 Auspice te Belgis spectacula LIPSIVS edet.
 Tu populi pater interea, patriæque vocari
 Adsuesces, discentque tuo, quoscunque voluntas,
 Aut fortuna olim summa ad fastigia rerum
 Euehet, aut genus ad solium sceptrumque vocabit,
 Exemplo, innocuas seruare a cade secureis,
 Mutuo & officio obsequiumque fidemque mereri.
 Hac te fata manent: sua laudem cuique decusque
 Facta ferant: tu solus ames terraque marique
 Victor, Iberorum deiectis vndique circum
 Presidiis, dici, libertatisque seuerus
 Assertor, fraudisque Astræa præside vindex.
 Multa retro numerans iam nunc tibi Gallia debet,
 Pluraque debebit, si quo moderamine nostros
 Cepisti postac pergas componere motus,
 Si solo dulcis patriæ tangaris amore,
 Nec prauis dociles pateant nebulonibus aures,
 Flagitæmue putes promissam fallere dextram.
 His ingens animis oritur decus, omine lato
 Communem patriis dum finibus exigis hostem.

Dum ciuile manu sensim deponere ferrum,
 Externoque docet Gallos insuescere bello,
 Et calum in terris diuumque mereris honores.
 Ignotas alij gentes, alioque calenteis
 Sole petent terras, ac duro Marte laceissent,
 Immissisque nouum sulcabunt clasibus aquor.
 Tu regere imperio Belgas, FRANCISCÆ, memento,
 Commissosque aqua populos in pace tueri.
 Hic amor, hoc studium: fortuna cetera cedent;
 Hæc propria, hæc nullis peritura est gloria sacris.
 Hæc ego Vasconica meditabar lentus in umbra
 Ad virideis Duranij ripas, æstusque Garumna;
 Dum modo Burdigala reddenda ad iura sederem;
 Nunc, per Aginnates & Lactoratibus Auscos
 Vicinos, repeto aduersum contrarius amnem.
 Et iam Palladia surgunt tecta alta Tolosa,
 Et Carcasso duplex & Narbo Martius imas
 Inter qui latitat mersa ceruice paludes.
 Inde Agatha ad dextram litus tenet, aquore pendet
 Arduus hinc Magalo, Pesenacum & nobile opimis
 Splendet oliuetis, tamarisciferaque Biterra
 Per campos caput attollunt sublime patenteis.
 Et quæ Romana nunc maiestate Nemausus
 Spirat adhuc veteres animos & pristina iura,
 Maior & ipsa suis crescit per damna ruinis.
 Quas ego miratus cumulatæ clide recenti,
 Pollutoque lacus, & diruta templa Diana,
 Ingemui, ac mecum tacito sic corde volutans:
 Ignaræ mentes diuum, ac caelestium inanes

Quo

Quo ruitis, dixi, aut que vos dementia cepit?
 Exhaustum omne nefas, quid inausum? ab vindice quonam
 Imprecer, admissis ut premia digna feratis?
 Vos lymphaticus error, & iracunda Diana
 Exagitet, pœnasque nefanda ob facta reposcat;
 Abneget & lucis umbras, & fontibus undas:
 Icario tellus ut cum torrebitur aestu,
 Corpora victa calore, sitique enecta fatiscant.
 Sic ego iamque procul sensi post terga relictum
 Aggeribus Tarnim erectis, Atacemq. bicornem.
 Tempora pacali redimitus Erubris oliua
 Linquntur, & vitreo sinuosus Arauraris amne.
 Impositamque iugo qui præterlabitur urbem,
 Aequoraque immisso stagnantia flumine sulcat:
 Et qui tergemini frenatur fornice pontis,
 Saxosoque errans incerta Druentia campo.
 Incipit interea miti descendere cliuo
 Pyrene procul, & montes ostendere apertos:
 Parte alia surgunt iuga pinea Cebennarum;
 Quæ Petrocorius procul in consinibus orta,
 Arua Cadurcorum, secundaque iugera glasto
 Cingunt, & lato curuant sinuamine frontem,
 Rursus & in se se redeunt, Rhodanoq. propinquant:
 Velauosque suis, Gabalosque, Aruernaque claustra,
 Rutenosque truces radicibus amplectuntur.
 Et iam pinnatos adtolli Auenio muros,
 Excisoque iacens decliuus Aransio colle
 Macerias, lapidumque ingentis pandit aceruos,
 Partaque de Cimbris Mario ductore tropæa.

N

Hinc oram legimus, castrumque subimus Acutj,
 Transmissoque iterum fluuio per inhospita saxa
 Trita solo Nomadum, & strigosis peruia mulis,
 Albam praegressi superauimus ardua montis:
 Tandem Anicj podium fessi peruenimus; vnde
 Mitia per cultu iuga, conualleisque feraces
 (Queis Briuate, & adhuc flammis vlticibus ardens
 Cingitur Issoria, & latis se collibus infert)
 Gergouia tumulum conscendimus, heic vbi prisca
 Rudera adhuc vrbis superant, & nomen inane.

Sic me musa vagum per iter comes vsque secuta est,
 Et latrociniis infesta tadia longa
 Ferre via dedit, & curas lenire molestas.
 Vt qui pensa trahunt & opus pro tempore debent,
 Dum nocturnum vrgent ad lumina sera laborem,
 Alternis ducunt ingratas cantibus horas.
 Vtque puer siluas inter valleisque profundas
 Obscurum qui carpit iter sub nocte silenti
 Obuia queeque timens; seu mota cacumine quercus
 Nutauit, tenuine adsibilat aura susurro:
 Seu croceum teretis sudans de cortice trunci
 Pelluxit viscum procul, excussumque refulsit,
 Cantat, & horrorem spectrorum carmine fallit.
 Sic ego cimilis dum tot monumenta furoris,
 Totque aequata solo delubra, arcesque superbas
 Lustris oculis, animo hac aegro, nec lumine sicco
 FRANCISCI auspiciis Musa dictante canebam:
 Quae victura diu tantum sortita patronum
 Auguror, haud merito auctoris genioe poëta

Confusus, cumque hos mors frigida soluerit artus,
 Non totus tellure tegar; pars magna superstes
 Noster erit, & memori viuet per secula fama.

Atque aliquis longo cineres post tempore nostros
 Miratus viridi tumulatos cespite, dicet,
 Huic quamquam in plumis, fortunaq. in super ampla
 Contigerit nasci, & superarent gratia, opesque
 Quas teneris hodie cuncti mirantur ab annis:
 Maiorum quamuis repetentem exempla suorum
 Gentis honos, & laudis amor, clarique parentis
 Fama recens maiora etiam sperare iuberet;
 Otia Musarum tamen, ignotosque recessus
 Maluit ille sequi, scopulosque aulaque procellas
 Effugere, & vanos hominum contemnere fumos:
 Maluit ille ederas, & lauros sponte virentis,
 Quam spolia & macra pingueis de pace triumphos.

CIC IO LXXXII.

N